Ч. 193. (364). Львів, Неділя, дня 6. серпня 1916. Рік II.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Ціна примірника 6 сот. На провінції 8 сот. В занятих територіях 4 коп.

політична, економічно-суспільна й літературна ґазета.

Виходить що дня рано кромі понеділка.

Умови передплати у Львові:

На рік	18·— К.
„ пів року	9·— „
„ чверть року	5·— „
„ місяць	1·80 „

В краю і державі:

На рік	24·— К.
„ пів року	12·— „
„ чверть року	6·— „
„ місяць	2·48 „

За границею:

В Німеччині	28 мар.
В Америці	8 дол.
В инших державах	40 фр.

Рекламації вільні від почтової оплати. Рукописи приймає ся лиш підписані, а звертає ся тільки на виразні застереження. — „Українське Слово" продають всі бюра по цілім краю.

Адреса редакції, адміністрації й експедиції: ЛЬВІВ, ул. Руська 3.

На порозі третього року війни.

II. Російська армія працювала міжтим над важкою задачею, над своєю цілковитою відновою. Ріжні проби офензиви над Двиною і над середним Стиром скінчились на нічим серед сильних протинаступів союзників. Богато заповідаюча офензива з Новим роком 1916 на наш бесарабський і східно-галицький фронт зломилась в кількатижневих боях так само, як і масові наступи на німецькі становиска в країні озер на полудне від Дванська в мартових боях сего року.

Протягом цілого року 1915 виконували у Франції і Фляндрії злучені Французи і Англійці що раз то нові великі наступи на широкі відтинки німецьких становиськ, щоб осягнути оперативний пролом і перемінити позиційну війну в офензиву. Цїли сеї нігде не осягнули, ані в Шампанії, ані над Мозою, ані в Артоа і Пікардії, ані рівнож в бельгійській Фляндрії. Ніґде не могли ворожі війська перебити елястичного німецького фронту, а противно оборонці, через плянові протинаступи і через свідоме цїле ведене позиційної війни, були ще в силї тут і там свої становиска місцево поліпшити.

З весною 1916 старало ся усильно почвірне порозуміне, щоб перевести одноцільно зорґанізований, концентричний наступ на всіх фронтах проти осередних держав. Удар сей випередила вчас німецька управа армії, кинувши вже з кінцем лютого сильні війська до наступу на Верден, що є підвалиною французького фронту. Наступ сей, що вміло ведений до нинїшнього дня успішно поступає вперід, приневолив французького ґенералїссімуса Жофра вислати головні резерви передвчасно і проти його волї на сей загрожений відтинок.

Відтак в середині мая слїдував наш сильний наступ між Брентою а Адиґою проти Італії, який в кількох днях освободив південно-східний Тироль від ворога, по чім проломив сильний італійський пояс фортів і приніс нашим військам нові користнїйші становиска на ворожій землі.

На позаевропейських теренах війни велись в тім часї бої зі змінним щастєм. Німецькі кольонії в Африці здобувала поволи ворожа перевага, лиш в південно-східній Африці ще й нині ведуть німецькі війська тяжкі бої в завзятій обороні перед англійсько - бельґійським наїздом.

Також в передній Азії відбувались великі події. Анґльо-британське експедиційне військо, що дійшло було перед самі майже брами Баґдаду, потерпіло тяжке пораженє коло Ктезіфону, а відтак в Кут-ель-Амарі над Тиґром окружено його. По кількамісячній хоробрій обороні зложив англійський ґенерал Товнсгенд перед турецьким корпусом оруже, підчас коли британська відсїчна армія дармо пробувала перебитись в напрямі Тиґру до окружених полевих укріплень.

В Вірменії знов пощастилось було Росіянам під їх новим комендантом, великим князем Николаєм, виперти взад слабші турецькі сили, що напротив них стояли і занятн важні точки Ерзерум і Трапезунт. Згодом розпочалась тут турецька протиофензива, яка поставила собі за ціль відзискане утрачених областий.

По довгих місяцях систематичної, всїми союзниками плянова попираної праці, зібрали Росіяни нове спосібне до бою і добре уоружене військо о нечуваній ще доси силї. З початком червня розпочались великі російські наступи під кличем: полекшити трохи Італії і Франції — спершу на цїлім фронті від болот над Припетю аж до румунської границї, розширились однак згодом і на північ від болотнистої околиці на область Баранович і на відтинок фронту Рига-Двинськ-Сморґонь. В північнім відтинку фронту не осягнув неприятель доси найменшого успіху. За те найменше пять, а відтак шість раз сильнїйший південно-західний російський армії під начальним проводом ґенерала Брусілова удало ся при ужитю величезної переваги і при помочи безглядної тактики жертвовання людий виперти наші війська на поодиноких ширших відтинках і зискати значний простір. Всеж таки великі оперативні наміри Росиян, що мали на цїли здобути важні точки Львів і Ковель та вдертись до Семигороду, не здїйснились доси цїлковито. Розпочата далекосягла оборонна акція союзників спинила вже на многих місцях фронту сильно переважаючий напір ворогів. Великі воєнні ділання на північно-східнім тереиї війни віджили отже на ново, кінця однак або рішення не можна ще в ніякій мірі пізнати.

В Франції виведено вкінци до борби новоутворене анґлійське міліонове військо. В злуці з французькою ґрупою війск борють ся Британці по обох сторонах Соми з подиву гідною завзятостю і жертвенностю. Арміям ґенералів Еґа і Фоха удалось доси в кривавих і змінчивих боях на захід від лінії Бапом-Перон заняти лиш передні німецькі становиска і зискати впрочім дуже малий простір. Бої ще не закінчились, а рішене хиба о стільки наступило, що

РОДА-РОДА.

Чоловік, що був між козаками.

(За дозволом автора переклав Іван Калинович.)

— 28. лютого.

Одного дня досвіта, десь в половині лютого, пробудив ся я наслідком сильного потрясеня мойого переділу. Мині — се не новина; адже-ж від де-якого часу я дні й ночі перебуваю у зелїзничих возах і до колибаня їх привик. Нині числить наш поїзд 132 осий, значить простирає ся на один кільометер довжини. Попереду й позаду машина. Однак не все — провідник першої і другої машини зі собою в згоді. Коли одна гальмує, друга їхати хоче. З тої причини поїзд то розтягає ся, то збиває ся у купу, а мій ваґон наслїдком сього то вискочить зі шин, то опять повертає на свій шлях, то кидає ся на всї боки. Або трапляє ся, щось таке, як приміром вчера нам трапило ся що один румунський новобранець-жовнїр хотїв уставити реґулятор та огріти переділ, а тимчасом потягнув за гальму безпеченьства; наслїдком чого наступило сильне потрясенє й поїзд задержав ся. Кондуктори розбігли ся сюди й туди. По хвилі спізнали причину і зелїзничий змій посунув ся далї, тільки злий, знорowлений. Найбільш давала ся нам в знаки лють машиністів, передовсім мойому переділови. Поїзд почав ся рухати, аж знечевя знов зупинив ся. Тепер згаданий Румун, розказуючи капралеви свою пригоду, хотів наглядно показати свою ошибку, як він думаючи, що се реґулятор тепла — потягнув за линву безпеченьства.

Вкінци їдемо в напрямі яблоницького провала. Се один з найкращих карпатських переходів. Рідeнький сніг, чорний ліс, пересічно ясеневі, букові а подекуди ялинові дерева. Поки що — се тільки суґорби, а далеко ще властива верховина. Так само тут щойно початки зими, попмахтовані платинами снїгу. Понурий, збідований край. Попри зелїзничий шлях шумить Чорна Тиса, затамована відломками леду. Зрідка виринають мужицькі курні хати, із дахами схожими на юрти Калмуків. Немов заснув я в Европі, а пробудив ся в Азії.

Поїзд як та стонога повзе, веть ся, згинає ся і сопе. Коли дивлю ся з вікна поїзду то бачу початок і конець поїзда.

Нарешті о 9 годині сходить сонце, досить пізно, а поїзд все ще стоїть. Де-ж ми тепер? На всякий случай на стациї, яка на мапі ґенерального штабу має дійсно славянську назву, а яку Мадяри навгад перемінили на своє, зовсім свобідно.

Доходить пів до десятої, а поїзд ще стоїть. До чорта! Гарна днина сходить на нїнащо, на ожиданю. Висїдаю, щоб вкінци поспитати ся, коли...

Тут з провола рухнув ся поїзд з місця. „Будьте спокійні" — крикнув до мене зелїзничий урядник — „ми тільки пересуваємо вози !" Поїзд повільно просунув ся попри мене, наче-б хотів далї поїхати без мене.

Не вдалось се йому, бо я скочив на задну льокомотиву, що пересувала вози й їду.

І Бедекер не порадив-би мині красше.. Бо з повоза міг я свобідно дивити ся на право й на ліво, на чарівний краєвид. Долиною простирає ся зелїзничий шлях, Чорна Тиса і гостинець, які разом зливають ся у трибарвну ленту. По мурованому гостинці пролетіли гарні картини, одна за другою неначе у кіно-театрі на замовлене: сотки мужицьких родин, які за намовою Москалів повтікали забравши зі собою маржину та останки майна, а тепер повертають назад до дому. Жінки у товстих сердаках, постолах, запересані запасками з переду або зі заду; мущини у кожухах та в червоних ґачах, одним словом похід ріжнородних красок і тонів, оріґінальна картина, коли-б не злидні й горе, яке спонукало їх скитати ся, втікати.

Мимо повільної їзди, стрічаємо що хвилї місток, або тунель. На кождому містку стоїть угорський ополченець з грізним баґнетом. Зогнений у величезні кожухи та у полотняні штани. Знаходимо ся на воєнному терені армії барона Пфлянцер Бальтіна. Чим далї на схід, чим глибше в Карпати, тим пестрійша стає армія, тим більша скидає ся на мілїцію.

(Далі буде).

показало знова ненарушимість німецьких ліній та неспромогу ворогів використати оперативно їх чисельну перевагу.

На морі о много сильнійші фльоти злучених ворогів здобули собі від початку війни пановане на великих торговельних і лучних дорогах світа, але не могли ніяким чином необмежено опанувати свої власні територіяльні і побережні води.

Легкі фльотилї і підводні судна загрожують ворожій торговлї і ворожим побережам, а тактика виголодженя не могла поважно захитати сили осередних держав. Побідна для німецької фльоти морська битва перед Скаґерраком розвіяла крім того сни Анґлійців про необмежене пановане на Північнім морі.

Коли нині, з починам третього року війни кинемо поглядом на два минувші роки тяжких боїв, то вислїд їх мусить нас вдоволити і скріпити наше довіре. Союзники мимо часових невдач сповнили дуже успішно свою військову задачу, яка полягае на обороні границь. Сю оборону вели вони по можности в офензивнім змислї, а війну переносили, де се було корисне, до ворожого краю. Союзники держать нині кріпко в своїх руках великі і богаті области ворожої землї в Европі.

Маймо віру, що найблизші великі може й рішаючі події перехилять ся знов корисно на нашу сторону і приближать загальну ціль війни осередних держав, а українській землї принесуть визволене з під стопи дикого наїздника!

Польська часопись про польську „еміґрацію“.

Одна польська часопись так пише про своїх фліхтлінґів:

Польська душа не знала сего осоружного переполоху, гнаного сліпою, нерозумною тривогою о себе, о свій спокій, о свою вигоду, на котрої найглибшім днї — еґоїзм.

Незадовго минуть два роки, як пізнали ми його і тут у Львові перший раз, як т. зв. паніку, vulgo: панїчний страх. Прикрі се і соромні згадки. Можна було тоді бачити, як люди, про яких ми думали, що є опорою нашого житя, гнали і гнулись, як той осінний лист і тростина; змінялись що години; чули і слухали лиш голосів, що били на трівогу, а глухі були на голос розуму і обовязку.

Можна було бачити людий на відвічальних горожанських становиськах, що їх покидали без журби о повірені їм справи; мужів і батьків, що покинули родини; еґоїстів, що ратувались хильцем нераз коштом найблизших.

А з уст сеї найменше почесної еміґрації можна було почути арґументи і оправданя такі наївні, що аж жаль огортав, а часто такі низкі, що переймали відразою. Одно і друге відбила в собі наша преса, котра, не хотячи доповнювати і так переповненої вже чаші горя, обмежилась тоді на стверджене фактів, на застережене собі порахунку на пізнійше, а деинде в своїй лагідности пішла так далеко, що покривала лихо артикулами „о теорії паніки“, як питомій також і людському звірятеви. Не почесні то були теорії, але — ласкаві...

На розправу з людьми і нині ще не пора. Але недалеко другої вже річниці сеї непочесної хвилї на часї з певностю буде розправитись з самим переполохом — панікою, хоч би лише на се, щоби вказати, що не був він нашим і ніколи нашим не повинен статись.

. . . .

На переполох складаєсь крім боязливости передовсїм той еґоїзм, що містить ся в космополїтичнім принципі: ibi patria, ubi bene, а котрий поза тим всїм забуває о всїх, хоч би найсвятійших обовязках. Тих нездорових первнїв нема на щастє в нашім характері.

. . . .

О економічних наслідках, о страті і знищеню доробку нераз цілого житя, о бракови рук до праці в найтяжшій їх потребі, о змарнованю цілих родин, не треба і говорити. Всї ті наслідки впали на нас переважно цілком непотрібно і та львівська еміґрація зперед двох літ (говоримо очевидно лиш о добровільній еміґрації) переконала ся по повороті о сїм на своїй власній шкірі, бо на її то власне сторону впали найбільші шкоди і втрати. Сї, котрі витривали, уратували все, або принайменше зглядно найбільше і собі і другим, а крім того набули неоціненого досвіду на будуче і мають вдоволене сповненого обовязку.

Чи треба би кому з нас ще ставити які внесеня на основі тих досвідів? Хиба той один, що не вільно нам переміновувати ся в стадо полохливих горобців і без примусу кидати свою землю!„

Світова війна.

В Галичині і на Волини.

Воєнний кореспондент „Oesterr. Morgenztg.“ доносить з воєнної пресової кватири під датою 3. серпня.

Також вчера обмежила ся наступна діяльність Росіян лиш на кілька відтинків нашого фронту. Ясним є, що їх енерґія, яка ще перед кількома днями розтягала ся на цілу широкість фронту, на якийсь час ослабла, а то й цілком зломилась. Промовляє за сим і ся обставина, що в точках, котрі вибрали собі Росіяни до пролому, стверджено присутність їх ґвардійських полків. А російської ґвардії уживано в часї війни все в критичних хвилях. Так було в борбах о Танненберґ і в Карпатах. Складає ся вона з 14 полків піхоти і 10 полків кавалерії. Є се вибрані люди. В лучности з ґвардією находить ся відповідне число артілерії з батеріями моздірів. Як можна було предвидіти, російський наступ звернений був рівнож вчера проти правого крила армії Бем-Ермолія, котре держить ся сильно на захід від Бродів сейчас коло міста. Супроти того Росіяни мусять громадити свої війська в місті і не можуть розвивати наступів. Кілько разів заатакували вчера близько зелїзничої лінії, відкинено їх з великими втратами.

На захід і північний захід від Луцька дає ся рівнож відчути ослаблене російських наступів. Боєва діяльність була вчера значно слабша, як попередних днів. Всюди кріваво відперті, полишили масу трупів.

Над долїшним Стоходом розбили ся наступи армії Леша, котра вже від 6. липня безуспішно атакує і посвячує маси людий, шоб зискати місцеві успіхи. Коло Садової в области армії Терштиянського прийшло до ряду менших, а для нас корисних підприємств.

З Базилеї пишуть: Найновійше справозданє про російські проби пролому до Ковля на лінії Маковичі-Турийск подає, що Росіяни, хоч кинули на той вузкий простір цілий корпус, потерпіли там страшне пораженє. В сїй битві, що велась під Кисїлином розбила їх армія Лїнсінґена цілковито. Росіяни, що йшли в 20 збитих лавах, мали нечувані втрати. Німецькій артілерії удалось завдяки знаменитій обсервації летунів засипати нечайно дуже густим огнем кавалерію, що за російськими штурмуючими лавами наступала. Відділи сї кавалерії дословно знищено.

З Румунії.

Бюро телєґрафічне „Вѣстникъ“ виготовило до невтральних держав слїдуючий телєграм:

Румунська поліція зарядила щоб знято російські хоругви, котрі декотрі сторонники Росії вивісили з нагоди російських побід. Зарядженє се поліції викликало протест російської амбасади. Донесенє се заосмотрили декотрі румунські часописи слїдуючим коментарем: Як доносять, Братіяну заявив російській дипльоматії, що Румунія є невтральною державою і з тої причини треба оминати всї демонстрації, якіб могли сю невтральність заколотити.

„Opinia“, що виходить в Яссах, доносить, що посол Діаманді, відомий русофіл, заявив в розмові з редактором „Indenpendance Roumaine“: Братіяну сказав менї перед кількома днями, що є переконаний, що прийде ще до третьої зимової кампанії, бо офензива антанту на заході завела, а російська офензива робить лиш малі поступи.

З Букарешту пишуть: Побіч підюджуваня проти центральних держав русофільські часописи підбурюють також проти Болгарії, а без всякого значіня граничні перепалки представляють, як провокацію Болгарії. Що Болгарія не має зовсім ворожих намірів, видно хочби з того, що згодилась на вивіз тютюну, за що Румунія доставляє сіль. Очікуєсь управильненя инших господарських питань, які між обома державами заходять.

Виїзд „Німеччини“.

„Newyork Herald“ описує: Виїзд торговельного судна „Німеччина“ з пристани „Shakespeake“ рівнав ся тріюмфальному походови. Сирени всїх кораблїв, які находились в пристани, не умовкали, а матрози пересилали залозї відїзджаючої „Німеччини“ сердечні поздоровленя. З „Німеччини“ повівала німецька фляґа. Капітан Кеніґ і його люди стояли на командантськім мостї. При помочи бичового корабля опустило підводне судно пристань Бальтіморе серед радісних окликів німецьких Американців, які на всякого рода суднах товаришили німецькому суднови. Бичовий корабель та цлові і поліційні судна хоронили „Німеччину“, щоб не окружили його кораблї антанту. Коло рога Карла приняв підводне судно американський торпедовець, який від тижня там на якорі стояв. Кораблї антанту уставились коло рога Генрика і Карла однак все поза американьскими водами. Про дальші якісь переслїдуваня не надійшли ще до Бальтіморе ніякі вісти.

Після дальшого донесеня „Newyork Herald-у“ з Бальтіморе відплила „Німеччина“ в той спосіб, що яхт одного прихильного для Німців Американця плив з підводним судном аж до границї американських від та зручним маневром дав „Німеччинї“ нагоду, щоб з огляду на вичікуючі ворожі воєнні кораблї, зарнула під воду.

Новий наїзд цепелїнів на Анґлїю.

БЕРЛІН, (Ткб). Урядово. В ночи з дня 2. на 3. серпня більше число наших воздушних кораблїв маринарки заатакувало знов південно-східні ґрафства Анґлії, а особливо обкинули великим числом запальних і розсаджуючих бомб з добрим успіхом Льондон, точку опертя фльоти Herwich, зелїзничі урядженя, і військові важні заведеня промислові в ґрафстрі Norfolk. Воздушні кораблї заатаковано в часї їх приїзду легкими оружними ворожими силами і лїтаками, а в часї самого атаку освічувано їх численними рефлекторами і нагально острілювано. Вернули вони цілком неушкоджені.

ЛЬОНДОН. (Ткб). Дня 3. серпня год. 1·30 рано. Урядово. Певне число воздушних кораблїв перелетїло в ночи над східним побережем. Цїли їх ще не стверджено, бо атак саме ведесь. На ріжних місцях кинено бомби.

Дня 3. серпня год. 3·20 рано. Здає ся, що в атаку на східні і південно східні ґрафства бере участь шість або сїм воздушних кораблїв. Кинено значну скількість бомб. Нема ніяких певних відомостий. Не донесено доси о ніякій військовій шкоді. Діяльних було богато оборонних гармат. Як доносять, влучено що найменше в один воздушний корабель.

Стан німецьких і француських резерв.

БЕРЛІН. (Ткб.). Бюро Вольфа: З військової сторони пишуть нам:

Істнують певні дані, що у француській армії дає ся запримітити в дуже доймаючий спосіб недостача жовнірів. В послїднім часї в цілій піхоті знесено в кождім баталїоні по одній компанії, а жовнірів тої компанії ужито задля недостачі инших резерв до удоповненя рядів оставших компаній. Видно отже боять ся вислати на фронт рекрутів річника 1917, уроджених в роцї 1897, котрі вже від сїчня с. р. служать в війську.

Втрати Французів під Верденом оцїнюють на 350 тисяч жовнірів, над Сомою 120 тисяч. Втрати Анґлійців над Сомою перевисшають число 230 тисяч.

В противенстві до того не можна говорити о вичерпаню німецьких резерв жовнірів. Вороже твердженє, що наш річник 1917 находить ся на фронтї, є свідомим введенєм в блуд. Фактом є, що наш річник 1916, отже уроджені в роцї 1896 находять ся доперва в части на фронтї, а в части по касарнях. Наш річник 1917 находить ся нині доперва в військовім виобразованю, підчас коли річник 1918 взагалї непокликувано ще до перегляду. Ствердити треба, що німецькі баталїони і компанії, котрі находять ся на фронтї, мають повне число жовнірів, призначенє для тих відділів на боєвій стопі.

Значінє іменованя Гінденбурґа.

БЕРЛІН. (Ткб). „Berliner Ztg. am Mittag“ пише в справі розширеня обсягу команди ґенерала пільного маршалка Гірденбурґа:

Під зглядом чисто військовим скріплено і запевнено отсею номінацією одноцільність начальної команди. Розпорядженя для цілого фронту видаватись буде тепер одноцільно з одного одинокого місця, в котрім збігають ся всї нитки. А се ґарантує співділанє поодиноких ґруп війська. Іменованє ґен. Гінденбурґа є дальше видимим знаком повного посвяти і вірного братерства оружа, яке лучить Німеччину і Австро-Угорщину, знаком, який цїла заграниця виразно може пізнати. Всї окремі інтереси сходять на другий плян, все підпорядковує ся виключно великій цїли, щоб побідити ворога. Як в попередних роках війни німецькі корпуси серед тя-

жких зимових навал стояли вірно на сторожі на хребті Карпат, так тепер союзні австро-угорські війська і їх полководці піддані під прикази німецького ґенерала пільного маршалка. Оба Найвисші Вожди воєнні в повній згоді між собою видали сї зарядження. Коби вислід з того, на який ми чекаємо і якого всї сподїваємо ся, як найскорше показав ся.

Ріжні вісти.

ЖЕНЕВА. Новойорський кореспондент „Petit Parisien" доносить на основі інтерву в Рузвельтом, що побоюєсь він, що Японія не відпаде від чотирипорозуміня, бо центральні держави бажають собі згоди з Японією. Була би се нова гроза для цивілізації.

ЛЬОНДОН (Ткб.). В палаті громад в дискусії над Ірляндією заявив Аскіт: В многих частях краю появило ся значне скріплене руху „Sinnfein" в формі найбільше аґресивній. В кількох місцевостях прийшло до пожалования гідних манїфестацій на річ Німеччини. Військо однак і поліція перешкодили вибухови нового повстаня.

ЛЬОНДОН (Ткб.). Лїсти страт з 31. липня, 1 і 2. серпня містять імена 1028 офіцирів, зміж котрих 233 убитих.

ПЕТРОГРАД (Ткб.). Донесенє петроградської телєґрафічної аґенції: Член державної ради Бобрінський зістав іменований міністром рільництва.

З ДНЯ.

Львів і війна.

(с) Прийшов до редакції задиханий, гнївний і впрілий; сів на крісло і став торочити...

— Не гнївайте ся — каже — що перебиваю в роботі, але нам на провінції приходить ся збожеволїти.

— Трудно — стараюсь заспокоїти мого гостя — поїзди ходять неправильно і почта не дописує. Не наша вина...

— Е, що там поїзди. Діло не в тім. Чоловік на селї відбитий від світа, збитий з пантелику, а приїде до міста, поговорить зі „своїми" тай зовсім губить ся...

І говорив далї: З вибухом війни ніхто не втік з нашого повіту. Священство остало на місци. Бо й куда нам було втікати? До нас-же доходили рівно потворні вісти з обох боків, ми й чимало виділи на власні очи. Так ми остали всї на місци, бо думали: що буде, най буде серед свого народу.

— Дуже гарно — піддержую гостя.

— Правда, вивезли з нашого повіту трьох священиків, та народ стояв твердо й незахитано при своїм.

— Значить, варто було зложити за весь повіт ті три жертви.

— Та схухайте — каже гість — не в тім діло...

Я приїхав до Львова розпитатись, розвідатись, що і як робити під сю пору. Атже знов суне хмара. Чей вже тепер не буде того безголовя, що перше. Заходжу до „Віденки". Аж зрадїла душа. Сидить при столику громадка наших політичних штабовців. Знаю, що вони все відводять презеса до дому...

Сїдаю, питаю і дух в мене вступає. Кажуть що все буде добре. Один божить ся, що вже розпаковав річи...

Я відітхнув лекше. Значить найблисша журба безпредметова; можна плисти думкою вперід.

Ну, а як там з нами?... Не конче добре ворожать...

— Но трудно — перебиває мині — худощавий панок — я вже знав в Швайцарії, що ми не доросли до ваги подій, не виявили себе, як треба.

Бо бачите, вже другий місяць війни розділив нас на дві нерівні половини. Іменно виявило ся, що всї ідейно і реально думаючі одиниці за свої або за громадські гроші перенесли ся до столиці держави —

— Позвольте, перебиваю...

— Прошу не перебивати — се було одиноке льоґічне, патріотичне і практичне, словом: се був національний обовязок.

— Даруйте, алеж-бо обовязком інтеліґенції було...

— Обовязком інтеліґенції було спасати себе за чиї небудь гроші.

— А чомуж прецінь митрополит...

— Дайте спокій. Митрополит сам позичав коні, щоби їхати на двірець.

— Але вертаймо до річи. Чим тут нарід розділив себе?

— Одні сповнили свій національний обовязок, а другі остали хиба на те, щоби з отвертими раменами повитати...

— Вибачте, але такі, що з отвертими раменами витали... не задержували ся мабуть аж до повороту наших військ. А були такі — число їх міліони! —

— Ну, то се були звичайні аґенти поліційні — докінчив сміло худощавий Валентий, що перед двома роками попращав Львів статею „Хай згине Росія", на другий день досвіта втік до Відня, жив покірно при жолобі, на який довгі роки раньше гавкав, а як в три місяці по освободженю Галичини вернув до Львова, вбрав ся знов в костюм „бонзи", станув перед народом і хоче його вести в землю.. змарнованих субвенцій...

Мій гість оповідав нервово, підносив голос, вкінци плюнув в західний куток кімнати, зложив предплату за „Українське Слово" і зі слїзми в очах попращав ся...

НОВИНКИ.

— **Особисті вісти.** Командант міста Львова ґенерал Рімль виїхав на тридневний побут до Відня.

— **Попи для Галичини.** Російські ґазети доносять, що православні духовні, які були делеґовані до Галичини підчас першої окупації, а пізнїйше евакуовані до Росії, одержали від архієпископа Евлоґія припорученє, щоб були готові до повороту на свої галицькі парохії.

— **Російська управа в окупованій Галичинї.** „Русское Слово" доносить: Член державної ради Трепов працює над впровадженєм цивільного заряду на окупованих землях. Права ґен. Трепова є такі самі, як і бувшого ґенерал-ґубернатора Галичини Бобрінського. Трепову поручено впровадити лад на здобутих землях без кривди для інтересів місцевого населеня зберігаючи цілковиту толєранцію. На особистій нараді виявилось, що ґубернії волинська і подільська не будуть прилучені до ґенерал-ґубернаторства Галичини. Сейчас по приїзді має Трепов зорґанізувати урядничі кадри та займе ся справою помочи зруйнованому населеню. До праці при боці ґенерала будуть вжиті місцеві діячі. Трепов одержав припорученє, щоб співділав з місцевими орґанїзаціями, так, щоб вони зорґанїзувались і помагали правительству при впровадженю порядку. Підставою політики Трепова має бути прихильність зглядом всїх націй та суспільних чинників в краю.

— **З нагоди приїзду царя до Чернівців.** Збігці з Буковини оповідають, що на днях ждуть на приїзд царя до Чернівців. Розуміється, що програму подорожі та день приїзду держать у великій тайні. Приготовання, якими кермує ґр. Потоцький є вже на покінченю. До Чернівців приїхало много поліцейських та жандармерії. Населенє одержало приказ приготовити російські прапори. Ґенерал-ґубернатор видав послїдними днями кілька розпорядків, з яких найважнїйшим є заборона вживати українську мову. Дальше велїв Трепов здіймити з ратуша австрійського вірла. Доси над ним маяла російська хоругов. При усуваню вірла лучила ся нещаслива пригода. Кількох російських жовнірів, які були зайняті відмонтованєм вірла впало та потовклось поважно. На склепах в Чернівцях видно майже виключно російські написи; німецькі вивіски усунено.

— **По смерти Casement-а.** Доси ще не є відомо, якою смертю погиб борець за визвольні змагання Ірляндії — Casement — чи його розстріляно, чи повішено. О увільненє його від кари смерти старались високо поставлені личности, між иншими звертав ся папа до короля анґлійського о помилуванє. Всї однак заходи остались без успіху. Вирок виконано д. 3 с. м.

— **На днї житя.** Власти розписали стежні листи за 32-літним торговельним помічником Людвиком Верещиньским зі Львова. Дня 15. жовтня 1914 р. зявив ся він в Стшеві з підробленими паперами як минимй офіцер польських леґіонів, вкрав 5.000 корон та допустив ся окрім того иньших карігідних вчинків.

— **Конфіската брошури Крамаржа.** Краєвий праский суд зарядив конфіскату друкованої в друкарні „Народні Лїстів" книжку Крамаржа п. з. „Чеське право" за злочин з §. 65 а. к. з. (нарушенє публичного супокою) та з §. 64 (образа членів цісарського двора).

— **Найбільша льокомотива світа.** Оноді викінчено в Чікаґо льокомотиву, яка є висока на 5 метрів, широка $3\frac{1}{2}$ м. а довга на 33 метри. Вона має 28 колїс.

— **Жнива в Галичині та Буковині.** Комітет Союза міст південно-західного фронту відбув нараду в Київі про жнива в окупованих областях. Присутні були повновласники Союза, які приїхали з фронту. Вони кажуть, що Австрійці забрали з собою цїле робуче населенє Буковини, а збіже дозріває і вже час розпочати жнива. Млини і маєтки на Буковині полишили власти́телї без опіки.

— **Втрати Сербів.** Загальні втрати Сербів виносять майже мілїон людий, себто 25 проц. цїлого населеня сербського королівства. В те число є вже вчислені втрати по причині холєри і тифа.

— **З бандитизму в Королївстві польськім.** До краківських ґазет доносять, що бандитизм по селах в люблинській ґубернії, мимо старань властий, все ще дасть ся відчувати. На днях прийшло в околиці Люблїна до дійсної борби між жовнїрською стежею і бандою опришків. Кількох бандитів зловлено, 3 жовнїрів ранено.

— **Маріявіти в окупованих областях.** Розказом австрійскої начальної команди позбавлено Маріявітів дотеперішних їх прав. В наслїдок внесеного рекурсу появилась урядова оповістка, яка признає секті право отвирати власні захисти, школи і стоваришеня. Лиш церкви в Люблині і околиці мають бути дальше замкнені.

— **Поворот посла Злїнського.** Посол до державної ради Злїнський, який від почину війни перебував з ґр. М. Каролїїм в Америці, а відтак був інтернований у Франції, приїхав оноді до Будапешту.

— **Угорска опозиція у Відни.** Гр. Андраші конферував дня 3. с. м. дві години з провідниками опозиції ґр Апонієм та Раковським. В політичних кругах говорять, що оба послїдні будуть старатись о послухання у Цісаря.

— **Перенесенє части департаментів намісництва до Кракова.** Урядова „Gazeta lwowska" доносить, що більше число департаментів галицького намісництва, які занимають ся справами апровізації та збіжевим оборотом, має бути перенесена з Бялої до Кракова. Управу тих департаментів обнимає раднйк двора Зімни.

— **Поворот ґр Тіси з фронту.** Угорський президент міністрів ґр. Тіса вернув зі своєї подорожі на фронт коло Кірлїбаби. В клюбі народної партії заявив він, що Росіяни при своїх зусилях вдертись на Угорщину, а саме до комітатів Мармарош і Бистриці не дійшли до заселених місцевостий та не спричинили ніякої шкоди. Відтак висказав переконанє, що зусиля російські розібють ся о опір австро-угорської монархії.

— **Царська сїмя в головній кватирі.** По вістям, які наспіли до Ротердаму, цїла родина царя зїхалась в головній російській кватирі. З присутности цариці та її дочок догадують ся, що мають відбутись заручини.

— **Заведені надії.** Орґан польського людового сторонництва „Пяст" поміщує статю, в якій дорікає польському колови, що в хвили історичних подій, в дискусії кола, політичні справи, які передовсїм інтересують польський нарід, зовсім поминено.

Очевидним є — читаємо в тій статї — що наше представництво не виробило собі впливу та не завдало собі праці, щоб так в Берлїні, як у Відни числились з його гадками. Під омофором конечної мнимої тайни укрито дуже малий вплив, а може ще й більше. До недавна чули ми в Галичині часто докори, що до способу політики Варшави. Виявляєть ся, що ті закиди були безпідставні. Найбільше завзяті критики варшавських метод мусїли переконатись, що Варшава під політичним зглядом дозріла і що як раз від Варшави навіть досвідчені галицькі політики моглиб много научитись.

— **Діяльність австрійського бюра обороту товарів**, мимо того, що бюро се істнує доперва дуже коротко, вже дуже оживлена. До дня 3. серпня зголошено в бюрі 1134 ваґонових наборів для Румунії, чим бюро занялось. Бюро очікує дальших поручень пересилок товарів в скількости 5000 ваґонових наборів. Перші поїзди Меркура відбули вже дорогу з Відня до Плешті в дивно короткім часї, бо протягом трьох днів. Завдяки співділаню всїх інтересованих чинників, як також повної зрозуміня для справи співпраці купецтва, як і спедиторів, запевнений вже дальший ряд транспортів Меркура, що будуть скоро по собі наступали. Також відділ бюра в Букарешті розвинув вже оживлену дїяльність.

— **Краєвий маршалок Незабітовскі** задержить ся у Львові кілька днів.

— **Нове розпорядженє.** „Wiener Ztg.“ оголошує розпорядженє міністерства внутрішних справ в порозуміню з інтересованими міністерствами, котре управильнює оборот бараболею зі збору в 1916 р.

— **Торгові ціни у Люблині**: За гарну корову треба у Люблині заплатити до 1000 рублів себ то 2.500 кор., за стару жадають 300 до 500 рублів. За фунт живої ваги вепровини платилось на онодішнім торзі лиш 45 коп.

ОПОВІСТКИ

Неділя, дня 6. серпня 1916.

Нині: 6. серпня гр.-кат. Бориса, римо-кат. П. Госп.

Завтра: 7. серпня гр.-кат. Усп. св. Анни, римо-кат. Каєтана.

◯ Укр. Народний Театр Т-ва „Бесіда“ у Львові. Саля Т-ва ім. Лисенка при вул. Шашкевича ч. 5.

В неділю дня 6. серпня **„За батька“**, драма на 5. дій Б. Грінченка.

Білети раньше набути можна в Народній Торговлі.

Початок о год. 7½, — кінець о 10½ годині вечером.

Послідні вісти.

З ГОЛОВНОЇ АВСТРІЙСЬКОЇ КВАТИРИ

З дня 5. серпня 1916.

На російськім фронті.

Сили, що входять в склад фронту архикнязя Карла, які борють ся в Карпатах, зискали також і вчера на терені. Полонено 325 Росіян, здобуто 2 гармати. Борби розширились аж до Делятина.

На північний захід від Заліщів на полудневім крилі фронту пільного маршалка Гінденбурґа вдалось ворогови в кількох місцях переправитись через низину Серету. Його відперто, лиш в однім місци протинаступ наших військ є доперва в ході.

Дальше на північ нічо важного.

На італійськім фронті.

В полудневій части високорівні Добердо вивязались вчера завзяті борби. Ворожий огонь гарматний, який вже в послідних днях збільшав ся, о год. 10 рано дійшов в відтинку Монте дей Бусі до найбільшої нагальности. По безперервним 4 годинним триваню масового огня о год. 2 по полудни зачались атаки італійської піхоти.

Перші зусиля ворога ввійти з кривок розбило знамените діланє хороброї артилерії. Мимо сього вдалось ворогови по полудни в кількох місцях ввійти до наших становиськ. Завдяки хоробрости нашої піхоти в борбі з близька знов всюди його відперто так, що о год. 7 вечером ціле давне наше становиско було знов в наших руках. О тій порі огонь гармат ослаб а вечером цілком затих. В тім невдалім атаку взяло участь що найменьше 7 італійських полків. Полонено 230 нераненних жовнірів та здобуто 2 машинові кріси.

Північна часть високорівні і примісток Ґориції остали підчас дня також в сильнім огни артилерії. В Каринтії кріваво відперто на Плекен наступ 3 італійських відділів, а на східнім фронті в Тиролі атак бриґади на височини Па неведжіо. Наші летуни успішно обкидали бомбами Басано.

На балканськім фронті.

Без зміни.

Заступник шефа Генерального Штабу
пільний маршалок-поручник **Ф. Гефер**.

З ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

На західнім фронті.

Як додатково доносять, бої на північ від Соми, про які вчера звідомлено, відбувались на ширшому фронті проти великих анґлійських сил. Вони продовжувались по части і через день. В области на північ від Ovellers аж до ліса Poreaux напираючих Анґлійців відперто з великими для них втратами в поодиноких місцях в завзятім бою. Нині коло Pozieres є нові борби в ході.

Французький частинний наступ відперто пополудни на південь від пасма Мавр. В области ріки Есн ворог підприйняв много виправ стеж, які всюди остались без успіху. На право від Мози у вчерашних протинаступах в відтинку Флевр полонено 468 жовнірів з 4 ріжних дивізій. В околиці форту Тіомон знов вивязались завзяті борби. В области ріки Сом стручено в воздушній борбі 2 ворожі біпляни.

На східнім фронті.

Фронт Гінденбурґа:

Проби Росіян щоб переправитись через Двину коло Двєтен остались без успіху. Число полонених коло Рудки Міринської зросло до 561.

Над Серетом на північний захід від Заліщів відперто кілька ворожих атаків. Російські відділи, які коло Ратища перейшли через Серет мусіли в наслідок протинаступу уступити. Коло Межигір і Чистопадів ворог вдержав ся ще на полудневім березі.

Фронт архикнязя Карла:

В успішних боях в Карпатах полонено досі 325 Росіян та здобуто 2 гармати.

На балканськім фронті.

Нічо замітного.

Начальна управа армії.

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Оголошеня.

Конкурс.

Дирекція ц. к. української ґімназії в Перемишли, повідомляє, що подання о приняте до ґімназіяльного Інститута, Бурси св. Миколая і бурси Дешевої кухні належить вносити на руки Дирекції **найдальше** до 20 серпня. Місячні оплати, платні точно з гори, виносять: в ґімн. Інституті 100 К., в бурсі св. Миколая 60 К., в бурсі Дешевої кухні 40 - 45 К. Сам харч в Дешевій кухні виносить 25—30 К. **Знижки** уділяє ся тільки в виїмкових случаях, попертих достовірним свідоцтвом убожества. Наколиби артикули живности подешевіли, знижить ся відповідно до того оплату в часі шкільного року. Кождий питомець мусить мати що найменше: 6 пар біля, 2 пари черевиків, постіль з сінником, по 3 простирала на діжко і під колдру, 3 ручники. Біля не перуть в жадній інституції. 2—3

Видає і відвічає за ред.: Д-р. Сидір Голубович. Друкарня А. Гольдмана, Львів, ул. Сикстуська 12.

